GAZET'A TRANSILVANIEI.

„Gazet'a" ese de 2 ori; Joi'a si Dumineca'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe $^1/_4$ 3 fl. v. a. Tieri estene 12 fl. v. a. pe unu anu séu $2^1/_2$ galbini mon, sunatória.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pertru s e r i e 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare,

Nr. 4. **Brasiovu 28|16 Ianuariu** **1877.**

Imperiulu otomanu.

III. Imperiulu otomanu era pana in momentele de facia monarchia absoluta si despotica sub unu domnitoriu, care pórta titlurile de sultanu, chanu, padisiah, fia-care cu semnificatiunea sa, éra diplomati'a européna mai alesu dela 1856 incóce incepù se-i dè titlulu de imperatu (empereur, Kaiser). Gubernulu seu centrale se numesce „Inalt'a pórta séu Divanu", cumu se dice in limbile europene „Curte". Potestatea sultanului era moderata numai prin sententiele séu asia numitele „f e t v a" ale capului séu patriarchului religiunei mohamedane numitu Sieich-ül-Islam séu marele Mufti. Déca inse vomu afla, ca denumirea marelui Mufti este in man'a sultanului, atunci vomu sci catu pretiuiescu in ochii cestuia fetvele aceluia. Demnitatea de sultanu este hereditaria, nu inse cá in staturile christiane, ci successiunea e regulata prin una lege séu statutu alu casei domnitórie, cu r e s p e c t u l a i n s t i t u t i u n e a p o l i g a m i e i. In sensulu acelui statutu, sultanu póte fi numai unu descendente din famili'a primului sultanu Osmanu, nu inse in linia drépta, ci dupa senioratu asia, ca de ex. sultanulu care ar' morí séu ar' fi detronatu, póte se aiba ori-cati fetiori, déra de va fi vreunu frate séu unchiu de ai lui mai in etate decatu toti aceia, atunci frate-seu ei succede la tronu. Acésta lege se incercà Abd-ul Asis se o strice pana la caderea sa. Legea de successiune este representata prin h a r e m-ulu sultanului, care este consideratu cá institutiune a statului asia, ca toti pruncii nascuti inlaintrulu acelui harem, atatu din femei libere catu si din sclave, se considera de legitimi, si numai cei nascuti din cópsele sultanului, déra afara din harem, dela concubine, sunt tractati cá spurii. Fetele nascute in harem pórta rangu de principesse imperatesci, le marita inse dupa cine apuca, si apoi pruncii loru nu mai au nici-unu titlu hereditariu de familia imperiale, ci successive se amesteca p'intre celelalte classe de poporu. Fiii de sultani, cari n'au se succéda la tronu, remanu neinsurati, séu mai bine, densii nu potu avé femei legitime, ci numai concubine, pentru cá descendentii loru se nu póta forma dreptu de pretensiune la tronu. De altumintrea este fórte de multu, de candu nici-unu sultanu nu s'a casatoritu cu vreo femeia libera si anume din vreo casa de domnitoriu. La inceputu se degradasera unii domnitori grecesci si slavonesci, cá se-si dea fetele loru in harem; se spune si despre una principesa a Franciei, ca voindu a caletorí la Ierusalimu, cadiù in captivitatea piratiloru, de unde ajunse la harem-ulu sultanului. Tóte aceste inse au fostu esceptiuni. In realitate h a r e m-ulu imperatescu se recrutédia din sclave albe aduse din Caucasu, séu si de airea, vendute chiaru de catra parentii loru pe bani. Din cate femei intra in harem, sultanulu alege pana la siepte inse, caroru le dà rangu de C a d î n-e, adeca dómne séu dame de palatu, éra celelalte remanu subordinate acestora sub titlu de O d a l î c, séu cumu dicu europenii Odalisca, adeca fete de casa, femei din casa, camariere (oda. turc.= camera, chilia, sala). Una din femeile, care au inbetranitu in harem si se bucura de auctoritate mai mare, cu titlu de Hasnadar-Cadîn, adeca dómna thesaurarésa séu vistierésa, séu cum ai dice in Europ'a Oberhofmeisterin, tiene ordinea intre celelalte femei, si ingrijesce de trebuintiele loru, éra in afara comunica numai prin euunchii (scobitii) negrii, alu caroru comandante este enunchulu Kislar-Agassi, care stà in rangu alaturea cu marele viziru si are veniturí enorme, déra dupa mórtea lui tóta avuti'a ce va fi adunatu, remane proprietate a sultanului. Déca sultanulu are mama, acésta sub titlu de sultana Validé, exercita influintia mare asupra femeiloru din harem, ea alege si fetele, care se dau sultanului cá presentu in fia-care anu cate una de pascile mohamedane.

Asia déra aci nu póte fi vorba de nici-o casatoria legitima, necumu in sensulu christianismului, déra nici in alu doctrinei mohamedane, ci haremulu sultanului este esceptiune dela regula. Dupa alcoranu e permisu fia-carui moslim=credintiosu se aiba cate patru femei legitime, éra concubine póte tiené cine cate-i place, numai catu pruncii nascuti din aceste fiintie nefericite suntu lipsiti de drepturile celoru legitimi. Aci observamu numai cá prin trécatu, ca ne-ar' placea se cunóscemu pe acei filosofi si barbati de statu unguri si germani, cari s'ar' apuca se compuna unu statu din 10 milióne de ómeni nascuti din casatoria legitima si din alte vreo 10 milióne de spurii. Déca acei spurii (bastardi, bitongi) si acele spurie nu au dreptu de hereditate, cine se ingrijésca de intertentiunea, de educatiunea, de casatori'a loru, de securitatea publica, care póte fi periclitata in totu momentulu de catra acea parte a societatiei lipsita de primulu si essentialele dreptu omenescu? Cumu vrea Midhat-pasi'a se aduca in armonia constitutiunea sa cu poligami'a? Ni se va respunde, ca cei mai multi mohamedani (mai alesu dupa-ce au si saracitu) se satura se aiba si numai cate una singura femeia si nu mai alérga dupa alte trei séu treidieci. Déra principiulu, déra dreptulu la poligamia remane sustienutu, la care se mai adauge si dreptulu de divortiu pentru tóte bagatelele, din care causa divortiuri suntu fórte dese, suntu la ordinea dilei asia, in catu déca femeile maritate se considera de obiectu, de proprietate absoluta a barbatului cu dreptu de viétia si mórte asupra loru, de alta parte au si ele dreptulu de a cere ori candu despartirea, platindu judecatoriului (Cadí) a diecea parte din dote, apoi a se marita dupa cine le place. Déra se lasamu aceste consideratiuni fariseiloru din B.-Pest'a si se trecemu inainte.

Religiunea statului este cea mohamedana s u n n i t a, adeca orthodoxa, in oppositiune cu cea siita a persaniloru si cu tóte confessiunile christiane si cu mosaismulu. Constitutiunea cea nóua inca declara Islamulu de religiune a statului. Celelalte religiuni erá pana acuma tolerate, éra constitutiunea le pune sub protectiunea statului. Sub ce conditiuni? Nu se spune. De nu ar' pati-o cá religiunea greco-orientala „unita" si „neunita" din Ungari'a si Transilvani'a, cá „protectiunea" se se prefaca in oppressiune mai rea decatu cea de inainte.

D r e p t u l u p u b l i c u (Staatsrecht) alu imperiului otomanu se cuprinde in Coranu, in Comentariele acestuia (Serí), in Canun séu constitutiuni ori edicte de ale sultaniloru si — in traditiunile vechi séu praxe. Dela 1839, decandu cu h a t i-sierifulu de Gülhani, aceiu dreptu de statu se modificase in catuva sub titlu de „Reforme salutarie"; déra cele mai multe din ele au remasu inca si dupa a. 1856 litera mórta, pana candu dela 1856 incóce au reinviiatu prin arme si s'a nascutu din ele constitutiunea publicata deunadi.

Functionarii statului turcescu se despartu pana acumu in dóue cathegorii séu classe strictu separate, adeca in servitorii séu deregatorii legei (la turci identica cu religiunea) si ai cultului, apoi in servitorii a d m i n i s t r a t o r i civili, militari si de marina. Cei din cathegori'a administrativa era considerati pana la a. 1839 in adeveru numai de servitori séu mai bine de sclavi ai sultanului, care dispunea de ei, de averea si libertatea loru intocmai cá de proprietatea sa, adeca t i r a n i 'a i n c a r n a t a. Déra si dela 1839 incóce sultanulu potea se destitue, se exiledie si se pedepséca pe orce functionariu ori-candu si ori-cumu ei veniea lui in minte; atata numai, ca cu strangularea o mai rarise.

Servitorii legei, séu déca ne este permisu a dice popimea, s'au bucuratu totu-deauna de libertate mai multa. Capulu acestora este Sieich-ul Islam, care inse poti se dici, ca ocupa totu-odata loculu ministrului de justitia, din causa, ca legile civili si cele eclesiastice dupa Coranu suntu amestecate si impletecite unele cu altele, in catu va fi adeveratu capu-de-opera despartirea si tragerea loru in sisthema dupa modelle europene. Functionarii, cati stau sub jurisdictiunea marelui Mufti, se impartu in trei classe si adeca: 1. Imam, séu cumu ai dice, preuti, cu Muezzin si Chatib séu diaconi si lectori (ceteti), apoi sieici séu doctori ai religiunei; 2. Mufti séu theologi canonisti, alu caroru consiliu decide in cestiuni grave religióse-juridice; 3. Cadi séu judecatori. Aceste classe formédia hierarchia intréga, pe care vedi-o deschisa si la D. Cantemiru.

In capulu functionariloru civili sta marele veziru, alu carui rangu in dilele nóstre corespunde óresi-cumu la rangulu cancelariului de statu in Europ'a, éra mai inainte elu se poté considera cá unu Alter ego alu sultanului, numai catu capulu lui era totu-deauna in periculu. Ceilalti ministri suntu: Celu de esterne, numitu inainte Keis-Efendi, dela care depindea fórte multu sórtea poporului christianu; ministru de finantie, cunoscutu sub titlu de Defterdar; ministru de interne séu cumu 'i dicu Mustesiar; ministru de comerciu; ministru alu lucrariloru publice; ministru de bellu séu Seraschieru; ministru de marina séu mare admiralu (mai bine Amiral, arabesce), numitu si (Capudan-pasi'a); mare magistru alu artileriei séu generalu de artileria; presiedentele consiliului de statu; marele intendante alu listei civile (veniturile sultanului); directorulu fundatiuniloru eclesiastice séu ale manei mórte, numite la turci Vacuff; ministru de politia si directorulu monetariei imperiale. Din toti acestia cu marele viziru si cu marele mufti in frunte se compune cabinetulu imperatescu séu Megilissi-machsus. Mai toti suntu si membri ai consiliului de statu, adeca Megilissi-vala. Organisatiunea ministerieloru a inceputu a se acomoda dupa cele europene cu multime de functionari, catu necessari, catu de nici o tréba.

Legile turcesci scóse din doctrinele Coranului séu incai apropiate de acele, s'ar' poté applica cu dreptu numai la mohamedani. Déra turcii ajutati de misieliile bizantiniloru au subjugatu successive unu mare numeru de popóra christiane. Indata cei de antaiu sultani au cunoscutu, ca déca christianii nu

se indupleca se priméscа islamulu, ei nici nu potu fi supusi la legile turcesci fora a face esceptiuni. Maxim'a de statu fusese adoptata mai de multu, chiaru si in alcoranu: Séu adoptati doctrinele profetului, séu mórte vóue. Dóra fiindu-ca totu mai e sperantia, ca christianii in fine voru cunósce adeverulu, le permitemu se-si rescumpere capulu cu bani, cu impositu pe capu, si suferimu cá pana la conversiune se se administre ei cá si jidovii, dupa legile loru. Ii toleramu „usque ad beneplacitum Sultani et Muftiorum." Asia, la popórale de alte religiuni, limbe si datine, li se dete numele collectivu de Raiach, care semnifica turme, cumu ai dice, turme de oi, de capre, de porci etc., éra poporale singuratece fusera numíte Millet, adeca natiuni, de es. natiunea lui Messiah, natiunea lui Moise, Katoluk mileti (armenii), latin milleti, (catholicii apuseni). Adeca nationalitatea confundata cu religiunea. Turcii adoptara pentru sinesi numirea de Ali-Osman, adeca gentea lui Osman-Otoman, cá cea mai onorifica si mai gloriósa. Dupa caderea Constantinopolei (1453) Mahmud II confirmà pe patriarchulu de Constantinopole in demnitatea lui, 'lu denumi totu-odata de auctoritate suprema cu rangu de pasia cu trei códe de calu in affaceri civili preste tóte popórale de religiunea orthodoxa gr. res. subjugate de turci, dandu-i si unu sinodu in permanentia, si unu ad latus cu titlu de mare logofetu. Se intielege, ca era vai de acelu patriarchu, care in calitatea sa de pasia gubernatoru, nu facea pe voi'a sultanului. Dér acesta e una din istoriile patimeloru christiane; se vi-o descrie istoricii eclesiastici. Aceia au, si trebue se aiba la mana tóta lung'a serie de documente si fapte, prin care potu arata lumei, in ce modu tirani'a turcésca din patriarchi, metropoliti, episcopi si protopopi a facutu administratori politici, judecatori, esecutori si politiai preste popóra, si asia 'i-au trasu dela altariu, dela scóle si amvonu.*)

Din partea nóstra fia de ajunsu a reflecta numai la numerósele detronari si exilari ale patriarchiloru si metropolitiloru, cate se intemplara in seculuLu nostru si la selbatecele spendiurari din diu'a de pasci in a. 1821.

Amicii devotati ai turciloru si patronii tiraniei loru afla ceva sublimu in acea tolerantia a loru, ca au suferitu, cá celelalte „turme" se se administre ele pe sinesi prin basericanii loru. Dóra turcomanii tacu frumosielu de drepturile importante, pe care turcii le au conservatu pentru sinesi. Intre acele au fostu decisive, omoritórie pentru celelalte popóra mai vertosu trei, cá complimentu alu tiraniei celei mai rafinate, adeca dreptulu esclusivu de a porta arme si a face parte din armata; dreptulu esclusivu de a face propaganda religiósa in favórea islamului cu adausu de pedéps'a capului pentru cei ce ar' cutedia a i se oppune si pentru acei, cari s'ar' incumata se tréca la christianismu, la care mai veniea rapirea copiiloru crestini, taiarea loru impregiuru, crescerea in religiunea mohamedana si inrolarea in corpulu ieniceriloru; in fine dreptulu de a stórce dela popóra ori-cate contributiuni le placea loru, in bani, in producte si chiaru in ómeni dusi in sclavia. Candu are cineva drepturi, precum sunt aceste, ce'i mai trebuescu altele? Unui tiranu, armatu cu asemenea drepturi, ei este fórte usioru a fi fórte generosu, milosu, dreptu, parolistu, pana candu ei place lui, candu nu-i place, taia si spendiura dupa poft'a animei, impila si despóie, -ti iè nevast'a de langa tine, pe sorusa séu pe soru-ta éra tie'ti trage cu glontiulu in peptu, de vei cutediá numai se murmuri. Asia merge pana in diu'a de astadi, vomu vedé cumu va fi mane si poimane.

Ar' fi se mai atingemu cate ceva despre finantiele si de armat'a imperiului otomanu; presupunemu inse, ca falimentulu seu actuale este cunoscutu la toti, éra despre armata se scie, ca turcii suntu prea buni soldati, ca ea dupa esterminarea ieniceriloru fusese reorganisata mai alesu prin officiari prussiani; restulu se'lu asteptamu in patientia dela evenimente. In dilele nóstre se facu esperimente diverse cu acestu corpu organicu colossale, cu acea societate immensa ce se dice imperiu otomanu. Cumu voru reusí acele, nu scie nimeni altulu, decatu acela, in a le cui mani stau destinele toturoru popóraloru si a le omenimei intregi.

Turcii au despre natiunea loru una sententia citata de Cantemiru, care cunoscea limb'a loru perfectu:

Osmanlí cíu soiler, fen aichler.

Vorbele turciloru suntu bune, faptele loru rele.

Turcii suntu datori omenimei intregi, cá se demintia de ací nainte prin fapte acea sententia aspra stabilita de strabunii si de parintii loru. **B.**

*) Adeca cumu se incérca se faca si pe la noi curutii dela Dobritienu.

Brasiovu 15/27 Ianuariu 1877.)

In siedinti'a dela 22. Ian. a camerei maghiare s'a inceputu discussiunea generale asupra proiectului de lege despre camataria. Totu in acésta sied. deputatulu Mocsáry interpelà pe ministrulu de interne, déca are cunoscintia despre aceea, ca deputatiunea alegatoriloru dela Czegléd tramise la Kossuth n'a potutu se amble prin Pest'a, decatu numai sub escorta politiana si ca junimea universitaria — care impluse coltiurile stradeloru pestane cu placate, pre cari stá imprimatu cu litere mari „Eljen Kossuth" — a fostu oprita de a veni in atingere cu acea deputatiune? — Respunsulu dlui Tisza la acésta interpellatiune va fi de buna séma desaprobatoriu pentru demonstratiunile Kossuthiane, deórace ar fi fórte compromitietoriu pentru dinsulu, déca ar poté fi banuitu de complice alu marelui revolutionariu.

— Fiindu vorb'a despre acésta deputatiune, notificamu aci pe scurtu, ca ea a ajunsu dejá la Turinu, unde betranulu agitatoru a primit'o cu lacrime de bucuri'a.

— Foiloru rusesci li se scrie din Constantinopole, ca nu Turci'a pórta vin'a, ca conferinti'a europeana n'a ajunsu la nice unu resultatu, ci amicii Turciei, intre cari in prim'a linia este Austro-Ungari'a, care scie, ca numai asiá va mai poté trai, precum traiesce, déca va remané elementulu turcescu domnitoriu preste elementele slave in orientulu Europei, la din contra inse va trebui si ea se urmeze Turciei si se tréca la parintii conscrisi. Delegatii austriaci au subscrissu pre facia propunerile conferintiei facia de Turci'a, inse pe dupa culise au asecurat'o de amiciti'a si sprignulu austriacu pentru ori ce eventualitate, si asiá au indemnat'o a respinge propunerile, cari si asiá i dau lovitur'a de mórte. Dovèd'a cea mai eclatanta in acésta privintia a dat'o ambassadorulu austriacu in Constantinopole, contele Zichy, candu a primitu deputatiunea studentiloru maghiari cu cuvintele, ca Austro-Ungari'a póte se traiésca numai in alianta ofensiva si defensiva cu Turcia. Afara de acést'a, officiosulu diurn. magh. „Ellenór" constata scirea, ca ambassadorulu austriacu din Constantinopole a primitu ordinu, cá in momentulu plecarei sale de acolo, se asecure pe guvernulu turcescu, ca prin acést'a nu se intrerumpu referintiele diplomatice intre aceste doue poteri. — De aici urméza, ca Russi'a, voindu a se bate cu Turci'a, trebue se -si asecure spatele de catra Austri'a, inse acésta asecurare nu o póte castigá decatu prin cucerirea fortaretiei celei mari a monarchiei austro-maghiare.

— Scirile din Russi'a spunu, ca indata dupa disólverea conferintiei, imperatorele Alessandru a chiamatu la sine pe generalulu Veliczko, presiedintele comissiunei insarcinate cu mobilisarea gardei, si i-a datu ordinu, cá se faca pregatirile necessarie si pentru mobilisarea gardei, ce consta din 12 regimente de infanteria si 3 regimente de cavaleria. Comissiunea s'a si apucatu de lucru si se asecura, ca in tempu de trei septemani intrég̃a armat'a rusésca va fi pusa pe petioru de bataia.

— Totu-odata se mai anuncia din Petrupole, ca guvernulu de acolo ar fi resolutu, a se abstiené dela ori-ce negotiatiuni diplomatice ulterióre, deórace lucrurile au ajunsu la estremitate, resbelulu nu se mai póte evitá.

— Despre armat'a turcésca dela Dunare se scrie, ca ea consta din 146 de mii, afara de trupele irregulare si afara de reservistii ce vinu pe tóta diu'a. Acésta armata va trebui pana la 1 Februariu se-si finésca marsiulu strategicu si se iè positiunea pe lini'a Dunarei, incependu dela Sulin'a si Tulcea, pana preste Vidinu la Lom-Palanc'a.

„Coresp. politica" scrie intr'o corespondintia dela Rusciucu, ca dupa versiunile, ce circuléza in cercurile militari turcesci, se póte intemplá, cá chiaru Turci'a se iè ofensiv'a. In 8. Ian. a. c. s'ar fi tienutu in seraschieratu in Constantinopole unu consiliu de resbelu, la care afara de cei mai inalti demnitari militari a luatu parte si Midhat-pasi'a, eroulu dilei, care ar fi fostu de parerea, cá nu Bulgari'a se se faca teatru de resbelu, ci Romani'a deórace in sensulu tratateloru Turci'a si asiá e detória a aperá pe Romani'a contra inimiciloru esterni, Indata ce russii ar trece Prutulu, armat'a turcésca se nu mai intardie nice unu momentu, ci se tréca Dunarea si se alerge Romaniei intru ajutoriu. — De buna sama inse Romani'a se va multiumi pentru acestu ajutoriu nepoftitu, éra la unu casu candu bazi-bozucii si cerchesii ar cutezá totusi se tréca Dunarea, le va aretá, ca traiescu inca romanii dela Calugareni.

— Parlamentulu otomanu se va intruni in Constantinopole la inceputulu lui Marte. Capitalea si cercurile, cari stau sub administratiunea sultanului se impartu in 20 de cercuri electorali, dintre cari fia-care cercu alege cate duoi barbati electorali, si apoi cei patru-dieci de barbati alesi au se aléga mai tardiu diece deputati, cinci musulmani si cinci crestini. Parlamentulu va tiené siedintiele in palatulu ministeriului de affaceri publice.

— Intre Franci'a si Germani'a s'a incinsu o lupta diurnalistica, incatu i vine omului a crede, ca aceste doue staturi se afla érasi in ajunu de a se incaierá. Caus'a se dice a fi impregiurarea, ca Germani'a voiesce se partecipe la espositiunea universale din Paris din motivu, ca dins'a considera acésta espositiune de o comedia, sub care Franci'a cugeta a-si póté ascunde pregatirile militari. Inse cumca nu acést'a este caus'a adeverata, se vede si de acolo, ca acésta lupta n'a isbucnitu mai nainte, ci indata dupa disólverea conferintiei din Constantinopole. Caus'a este deci de a se aflà in cele ce s'au petrecutu dupa culise intre delegatii europeni la conferintia, unde mai cu séma representantele Germaniei n'a fostu nice caldu, nice rece, nice resolutu cu Russi'a, nice pentru Turci'a, ci totu de-un'a pe doue scaune. Pentru aceea foile francese afirma de a rondulu, ca Germani'a voiesce se incurce pe Russi'a in resbelu cu Turci'a numai, cá se nimisésca prestigiulu Russiei prin intrevenirea ei in favórea pacei si asiá se remana singura dictatória in Europ'a si totu-odata dlu Bismark se tréca si de eliberatoriu alu crestiniloru din Turci'a. Foile germane, intre cari chiaru „Monitoriulu officialu" acusa pe Chaudordy, delegatulu francescu dela conferintia, ca a amblatu se instraineze pe Russi'a de catra Germani'a si s'o castige pentru Franci'a. Totu-odata aceste foi se descarca si asupra partitei orleanistiloru, care s'a grupatu in giurulu guvarnului francesu si vré se provóce unu resbelu nou, cu ajutoriulu caruia vrè se-si castige vr'o coróna de monarchu. — De aici potemu cu temeiu se deducemu, ca bubuitulu tunuriloru póte se incépa totu-odata la Dunarea de josu si la Rinu.

Romani'a si Turci'a.

Fiindu ca cestiunea de controversa, escata intre Romani'a si Turci'a prin articlii 1, 7 si 8 ai nouei constitutiuni turcesci, este inca deschisa, si fiindu ca acésta cestiune este de unu mare interesu pentru fia-care romanu, credemu a face unu bunu servitiu onor. publicu cetitoriu prin publicarea noteloru diplomatice schimbate intre guvernulu Romaniei si alu Turciei in acésta causa. Lasamu deci se urmeze testulu protestului adressatu de catra

ministrulu de esterne catra representantele Romaniei la Constantinopole generalu Ghica:

„Bucuresci,“ 3 Ianuariu, 1877.

„Amu primitu telegram'a d-v. de la 20 Decembre (1 Ianuariu), prin care 'mi comunicati declaratiunile date de Es. S. Safvet-pasi'a asupra intielesului si scopului art. 7 din chart'a constitutionale otomana.

Aceste declaratiuni au produsu o impresiune penibile asupra guvernului A. S. principelui Carolu.

Capitulatiunile principiloru romani cu Sultanii otomani au stabilitu intre Sublim'a Pórta si Principate reporturi bine definite, cari n'au alteratu intru nimicu positiunea loru de statu suveranu. Esistenti'a legale a acestoru reporturi a fostu consacrata prin tratatulu si conventiunea de la Paris.

Aceste capitulatiuni facu astadi parte din dreptulu publicu europénu.

Si tocmai in virtutea acestoru drepturi a indeplinitu Romani'a, in timpu de douedeci ani, diferite acte politice si de suveranitate nationale recunoscute de puterile garante si chiaru de Sublim'a Pórta.

Ori-ce transformare ar' face guvernulu otomanu in regimulu seu interioru prin chart'a'i constitutionale, acést'a nu póte absorbi individualitatea nostra politica ascurata prin capitulatiunile nóstre si prin tratatele europene.

Chart'a acordata de M. S. Sultanulu supusiloru sei, nu póte dér' s'atinga intru nimicu relatiunile stabilite prin aceste acte internationale.

Afirmarea Esc. S. Safvet-pasia, ca Romani'a e un'a din provinciele privilegiate ale imperiului, e dér' de natura a da cea mai grava atingere drepturiloru nóstre seculare.

Tiér'a nóstra a formatu totu-dé-un'a unu statu deosebitu de provinciele si posesiunile Turciei, si suveranulu nostru nu póte fi comparatu c'unu capu de provincia otomana.

Guvernulu A. S. principelui Carolu indeplinesce o datoria din cele mai imperióse declarandu nule si neavenite dispositiunile chartei-otomane intru totu ce privesce pe Romani'a, si protestandu in modulu celu mai formale in contra violarii drepturiloru nóstre garantate de tratate.

Respunderea si consecintiele unei violari atatu de flagrante cadu cu totulu asupra guvernului otomanu care a ruptu legaturile pe cari Romanii au sciutu se le respecte totu-dé-una.

Guvernulu A. S. principelui Carolu, tare in dreptulu seu si incredietoru in simtiemintele de dreptate ale Europei, spera ca poterile garante voru avisá a face se se respecte drepturile natiunii romane.

Ve autorisezu a lasá copia de pe acésta protestare atatu in manile E. S. Safvet-pasia, catu si representantiloru poteriloru garante.

Semnatu, N. Ionescu.“

Respunsulu guvernului otomanu la protestulu Romaniei este urmatoriulu:

„Inalta Pórta, No. 4604 5/17 Ianuariu.

D-lui generalu principe Ghika, agintele Principateloru-Unite Moldav'a si Valachi'a.

Domnule aginte!

Fiindu-ca unele espressiuni ale Constitutiunii otomane se pare a fi fostu interpretate intr'unu sensu gresitu, credemu de trebuintia a ve declara, ca Inalt'a Pórta n'a avutu nici-o-data intentiunea d'a violá nici directu nici indirectu positiunea Romaniei stabilita prin tratate. Constitutiunea nefiindu unu actu internationale, care se aiba poterea d'a realisá vr'o schimbare a tratateloru séu a conditiuniloru esistintiei politice a vre unei tieri, care forméza o parte integranta din imperiulu otomanu, astu-felu ajunge a se confirmá de Inalt'a Pórta, ca positiunea Principateloru-Unite remane aceea care a fostu naintea Constitutiunii, in catu guvernulu A. S. principelui Carolu, se remana in acésta privinti'a pe deplinu liniscitu si multiamitu.

Primiti etc.

Savfet.“

La acestu respunsu alu guvernului turcescu Romani'a a replicatu urmatóriele:

Ministrulu de esterne alu Romaniei catra agintele Romaniei din Constantinopole.

Respundiendu la telegram'a d-vóstra din 7 Ianuariu relativa la comunicarea ce v'a adresatu in scrisu Savfet-pasi'a in privinti'a protestului nostru, ve autorisezu a spune Escelentiei-sale parerile guvernului I. S. Principelui Carolu in acésta afacere:

Comunicarea d-lui ministru de esterne otomanu, esaminata din puntulu de vedere alu drepturiloru nóstre recunoscute si confirmate prin tratatele europene, nu este de natura d'a satisface reclamatiunile guvernului romanu.

Déca chart'a otomana coprinde espressiuni susceptibili de diferite interpretari, atunci tocmai acést'a este ceea ce nu ne póte linisci si multiami dupa cum doresce E. S. Savfet-pasi'a.

Numai o declaratiune formale din partea guvernului M. S. Sultanului si comunicata prin ministrulu seu de esterne guvernului A. S. principelui Carolu ne ar' poté satisface.

Acésta declaratiune trebue se contiena, ca Romani'a nu e coprinsa in acele provincie otomane de cari vorbesce chart'a promulgata la 23 Decembre, ca legaturile ce léga Romani'a de imperiulu otomanu nu suntu altele, de catu acelea cari deriva din capitulatiunile vechi inchiaiate intre principii romani si consantite prin tratatele inchiaiate in timpii din urma intre Turci'a si poterile europene, cari au pusu sub garanti'a loru colectiva relatiunile politice ale Romaniei.

N. Ionescu.

Bucuresci, 10 Ianuariu 1877.

TRANSILVANI'A. Cercularіulu presidiale alu Escelentiei Sale domnului archiepiscopu si metropolitu Mironu Romanulu, adressatu catra toti protopresbiterii si administratorii protopresbiteriali din archidiecesea Transilvaniei, ddato 1 Ianuariu 1877 nr. 1 pres. publicatu in „Telegrafulu romanu“ nr. 2 din 6/18 Ianuariu, cumu si in alte copii multiplicate prin tipariu, precum se ocupa in partea sa cea mai mare de situatiunea politica presenta a patriei nóstre si a statului preste totu, asia a si datu pressei de tóte colorile ocasiune la comentaria diverse; din tóte inse nóue nici unulu nu ni se pare asia de interessante, cá respunsulu, ce i se face indirecte in acelasiu diariu nr. 3 din 9/21 Ian. de col. 1 in loculu alu doilea. sub titlu: Cine agitédia? Noi in locu de a voí se preocupamu opiniunea natiunei si mai alesu a publicului seu celui luminatu, asteptamu cu resignatiune judecat'a acestuia. Déca totusi ne permitemu a reflecta la loculu acesta ceva, este numai, ca acestu cercularіu archipastorescu are meritulu unei procedure france, ca-ci vorbesce in audiulu lumei, pe facia, nu in secretu, nu in „confidentia“, si prin acésta ne revóca viu in memoria cercularіele pré fericitiloru in Domnulu archipastori Ioanu si Audreiu dintre lunile Aprile si Octobre ale anului 1848, pre candu acei martiri ai inaltei loru vocatiuni era siliti a se opune ei insii, in persóna, adesce isolati, la torentii evenimenteloru, si prin aceea venira in conflicte funeste cu natiunea loru.

Respunsu

la critic'a asupra „Biografieloru romane“.*)

D. D. Redactori!

In nr. 21 alu „Foisiórei“ dela 7 Octobre 1876 a'ti binevoitu a face o critica asupra „Biograf. rom.“ publicate de subscrisulu.

Nu se póte negá, ca o critica buna póte produce efectele cele mai salutarie. D'aceea afirmu, ca mare parte din scrierile nóstre romane nu suntu asiá precum ar' trebuí se fia. Si care e caus'a? de siguru: lips'a unei critice sanetóse. De criticele scrise de claca, séu pentru plata, raru ne potemu folosí.

Din parte-mi voiu primí cu placere ori-ce indreptare, carea mi se va paré plausibila, pentru-ca nu mi am atribuitu si nici nu voiu atribuí vreodata titul'a de infailibilu. Cu tóte aceste fia-mi permisu a face d. Dr. Barceanu unele modeste observari, pentru-ca din punctulu meu de vedere nu potu admite intru tóte indreptarile, ce mi le recomenda domniasa.

Spre a -mi poté espune parerile mele, in interessulu lectoriloru DV. aflu de lipsa a reproduce din prefaci'a „Biografieloru“ urmatóriele:

„In tempurile viforóse etc. Din motivulu acest'a am tradusu d'ocamdata biografiele de facia **dupa** celu mai bunu istoricu de feliulu acest'a, A. W. Grube, mai adaugundu ici colo ceea ce mi s'a parutu de lipsa...“

Adeca eu amu lucratu dupa Grube, va se dica m'am nisuitu se reproducu mai multu ide'a, necsulu si intielesulu, nici de catu tóte cuventele si espressiunile. Procedur'a din urma mi s'a parutu superflua. Din contra unele sententie lungi, precum suntu in limb'a germana, le-am descompusu, le-am contrasu séu le-am simplificatu, inse fora a alterá adeverulu istoricu. Ce scopu ar' avé o traducere din vorba in vorba a unui opu de natur'a „Biograf.“? Cu totulu alt'a este, candu ar' fi vorb'a de cutare opu classicu, in care fia-care cuventu -si are insemnatatea sa. Pe candu aici e cu totulu indiferentu, déca voiu adauge séu voiu lasá afóra vre-unu cuventu, care nu stirbéza sensulu.

Cine nu cunósce pe Grube, in urm'a criticei, usioru ar' poté crede, ca eu asiu fi comisu gresieli neiertate, ceea ce nu este.

De es. nu sciu ce eróre afla criticulu in constructiunea: Mit Vertrauen und ohne Rückhalt wollte der friedliebende König unter seinem Volke wandeln? Eu am disu: regele pucinu voieá se domnésca cu incredere si fora cugete reservate asupra poporului. Mi se imputa, ca acesta nu se potrivesce cu originalulu. E dreptu, ca wandeln insemnéza a amblá, a petrece. Dér' despre amblarea, petrecerea, vietietiuirea unui rege cu poporulu seu, nu se póte dice, c'acel'a domnesce asupra poporului? Totusi intielegu. La finea constructiunei romane a adausu criticulu: care -lu iubieá, vrendu póte a aretá, ca aceste le-am adausu dela mine. Tocma se le fi adausu, nu miar' paré reu. Ér' de vrea s'arete cumva, ca care -lu iubiea se referesce la friedliebend, gresiesce. La totu casulu facea bine déca nu prescurtá sententi'a germana, ci mai continuá trei cuvinte: das ihn liebte.

Altu pasagiu este: und auf jeden Kopf eines Vornehmen wurde ein Preis von 5000 Th. gesetzt, care e tradusu: se puse unu premiu de 5000 taleri pe capulu fiacarui fruntasiu. Criticulu dice, ca traducerea mea are cu totulu altu intielesu!

„An dem Titel König lag ihm nichts, es war ihm der Imperator genug“, verbaliter nu insemnéza: „titul'a de rege nu -i erá d'ajunsu, elu se multiumí cu titul'a de imperatoru“, dér' in fapta, cine va aflá vreo contradicere flagranta, cu totulu contraria testului germanu, dupa ce titul'a de rege, cá un'a, ce erá de mai pucina insemnatate, de catu titul'a de imperatoriu, nu poté se -lu multiumésca, cá césta din urma?

In consructiune: invetiatur'a loru etc. este o eróre de tipariu.

In pasagiulu: elu inventà poduri cu cârlige, cari apropiandu-se de nàile inemice le lasà (nu lasà dupa' Fois.) asupra acestora“, criticulu nu scie la ce se referesce relativulu cari? Aici erá bine, déca consultá gramatic'a.

Ce privesce pasagiulu: „pentru a-i deprinde cu cautaturile neamicului“, nu intielegu, ce vrea criticulu se dica. Póte nu-i place cuventulu cautatura. N'am ce-i face. Pana nu -mi va documentá, ca „Anblick“ nu se póte traduce aici cu cautatura, fr. aspect, latin. vultus, aspectus, pana atunci nu -i reflectezu nimicu.

Cata predilectiune are dlu Dr. catra cunoscutulu „Anblick“, se vede din altu locu, unde me acusa, ca nu l'am bagatu de locu in séma, ci l'am tradusu consecuentu cu momentu (dér' alinea precedenta?) De scieam, ca dlu Dr. simpathiséza asiá multu cu acestu cuventu, tieneam mai multu contu de elu.

Candu ar' stá lucrulu, dupa cum dice criticulu, ar' fi fórte reu si ar' trebuí se dicu: pater peccari. Déca am scóte cuvinte singuratece din ori-ce traducere, anevoia credu se se afle vr'un'a dupa placulu criticului, ba nice nu credu, c'ar' esiste o singura traducere, in care fia-care cuventu se insemne totu aceea, ce insémna cuventulu corespundietoriu din limb'a straina. Si n'asiu sfatuí nimenui se -si iè ostenéla a constatá erorii de natur'a acést'a.

Eu sustienu, ca inlocuirea cuventului Anblick

---

*) Cu tóta bunavointi'a amu fostu constrinsi a amaná publicarea acestui respunsu; inse dupa-ce resp. Foisióra i a denegatu publicarea, ei damu noi loculu meritatu. Red.

cu momentu, respective prelucrarea constructiunei germane in romana fora privire la insemnarea lui Anblick, necum se fia gresita, dér' nici nu alteréza sensulu de locu.

Cá dovéda voiu espune aici testulu germanu, catu si celu romanu.

Germ.	Rom.
1. Während die Pfeile hinüber und herüber flogen, und die Männer niederstreckten, stürzten plötzlich die geraubten Sabinerinen mit fliegenden Haaren... Dieser Anblick rührte..	Pe candu sagetile sborau intr'o parte si alt'a, culcandu fetiorii la pamentu, Sabinele rapite, cu perulu despletitu navalescu d'odata la midiulocu.. Momentulu *) acest'a misicà..
2. Dann zeigte der Redner, den von Dolchstichen durchborten Mantel, und dieser Anblick erregte die Wuth des Volkes..	Dup'aceea oratorulu aretà mantéu'a strapunsa de pumnare. Momentulu *) acest'a escità furi'a poporului...

D'altmintrea: chacum à son goût. Unuia -i place traducere verbala, altuia libera.

Mai departe nu-i place criticului espressiunea: -lu associara. Póte din causa, ca si francesulu dice: associere qu. In seclulu assoçiatiuniloru se nu ne folosimu de cuventulu associare!

Asemene nu se póte impacá cu custare si constare si se mira, cum de traducu si kosten si bestehen totu cu acelasiu cuventu?

Aici fia bunu si cerceteze in „dictionariulu academicu", déca acest'a e autoritate pentru dsa, si la cuventulu constare va aflá:

Constare (dupa l. costare, custare), ital. constare, si costare, fr. conster, couster si coûter, din con si stare: omulu constà... cá mai desu si poporalu: costare-a avé valóre; póte costá..

Constatatoriu (totu acolo) adj. si costatoriu, custatoriu, care constà; mai vertosu in insemnarea lui constare=a avé valóre.

N'am ce -i face dlui Dr., déca nu s'a „indeletnicitu" cu cuventulu decolare, cuventu fórte usitatu la poporulu nostru si néuasiu romanescu dela docollare-a a taieá gâtulu, a decapitá, fig. a bate, a nimicí. Déca n'a avutu ocasiune a -lu audî din graiulu poporului, celu pucinu poté scormoní nitielu prin dictionare si nu erá lipsa se mérga departe. In dict. romano-germanu alu prea vener. seu parinte, paremi-se la pag. 61, ar' fi gasitu participiulu verbului: deculatu=lendenlahm, erschlagen, enthauptet.

In fine nu 'ntielege criticulu, ce m'a 'ndemnatu a pune in loculu unoru passage scurte, cate o vorbire lunga, si apoi óre-cum in bataia de jocu dice, ca la pag. 44 unde e vorb'a de intelnirea lui Coriolanu cu mama-sa, a-si **intinde** vorba lunga si fora potere.

La rondulu meu nu 'ntielegu nici eu, din contra me miru, cum -mi imputati, ca eu intindu vorba lunga? Unu studentu de gimnasiu vi-ar' fi spusu, din ce autoru e citatulu respectivu, anume din classiculu Liviu. In catu pentru introducerea acestui pasagiu dramaticu avisezu pe d. Dr. la prefaci'a Biografieloru lui Grube p. 2.

Cá se se convinga dlu Dr., ca recunoscu bucurosu ceea ce am gresitu, concedu, ca pass. dela p. 138: die Menschheit etc. nu e tocma corectu, ci se mai póte indreptá. Asemene concedu, ca cuventulu, Landgut nu e disu bine: bunu de tiéra. La acést'a me seduse spressiunea nóstra: domnu de tiéra.

Nu e usioru, dd. redactori, a traduce din limbi straine, cu deosebire din german'a in roman'a. DV. sunteti mai multi si, se vede, ca si mai deprinsi, totusi éta cum ati tradusu undeva passagiale urmatória:

1. Der Verlust an Todten wird durch eine gleiche Zahl von Geburten ausgeglichen;

2. Bis zum 50 Lebensjahre haben die Frauen mehr Aussicht für die Lebenserhaltung, von da ab wird dieses bei beiden Geschlechtern gleich.

Aceste le-ati tradusu:

1. Pierderea prin mórte este egala cu acea (pierdere) prin viétia;

2. Pana la versta de 50 ani femeile traiescu mai indelungatu (?); ér' de aci inainte la ambe secsele nu difera (ce?).

Altcum suntu alu DVóstre

N. Petra-Petrescu.

*) id est actulu.

Noutati diverse.

— (Omoru cumplitu alu unui jidovu camatariu). In comun'a Seczkeháza populatiunea ungurésca érasi mai ascunse sórele la unu jidovu anume Guttmann, care cá arendatoru spoliase infricosiatu pe ómeni. Ei mai antaiu au datu focu cârciumei, éra dupace Guttmann le intentà procesu criminale, in nóptea din 31 Dec. plecandu asupra lui armati cu furci de feru, cu imblacii si cu prajini, -lu omorira in modu cruntu. Acelu jidovu nefericitu fusese unulu din cei mai rapitori; acumu inse este vai de capulu veduvei remase cu patru prunci mici, mai alesu dupace locuitori'i risipira si averea („Ebredés" nr. 4 s. a.).

Cumu de „Pester Lloyd", care publica tóte minciunile din Moldov'a, despre desele omoruri de jidovi cate se intempla in Ungari'a nu scie mai nici-odata nimicu?

— In orasiulu Terebes (mosii'a cont. Andrássy?) au arsu mai deunadi 230 de case, impreuna cu baseric'a rom. catholica, cu cea greco-cath., si locuintiele preutiloru, éra pe unu preutu catholicu betranu, nepotintiosu, care dormia, lu scósera cá prin minune din flacari.

— Cas'a nebuniloru. Nici-odata nu s'a mai pomenitu, cá se nebunésca in tierile nóstre si anume in Ungari'a, atati ómeni cá in anii mai din urma. Lasu ca sinuciderile suntu la ordinea dilei, si apoi e constatatu, ca cei, cari se sinucidu, mai antaiu nebunescu, dér' apoi de es. in decursulu a. 1876 numai in cas'a nebuniloru din Ungari'a (Lipotmezö) au fostu dusi 749 individi nebuni, dintre cari 397 barbati si 352 femei. Din toti, numai 71 s'au vindecatu, 35 s'au mai deresu ceva, éra 114 au moritu. E interessantu a cunósce pe acele fiintie prea nefericite dupa vocatiune séu professiunile loru. Dintre ei au fostu numai 53 din classea agricultoriloru (sateni), inse 182 industriari (mesteri si fabricanti), 91 comercianti, 95 functionari, 26 professori si docenti, 19 studenti, 17 preuti, 27 advocati si medici, 14 ingenieri si apotecari. Asia déra, din classea cea mai numerósa de milióne locuitori, cei mai pucini smintiti de minte, éra din classile cele mai pucinu numeróse, relative cei mai multi smintiti. Ce mai studiu psichologicu acesta pentru barbatii de statu si pentru ori-cine. De ce nebunescu atati ómeni? Ecca intrebare la locu si la timpu. Imaginatiuni ferbinti si incordate, temperamente nedumerite prin educatiune severa, sperantie insielate, illusiuni perdute, studiu prea intinsu, fora ajutoriulu unui spiritu ageru, care pricepe si petrunde usioru, in fine desfrenarile spurcate ducu in cas'a nebuniloru si in mormentu.

(Serbarea ajunului anului nou.) Societatea academica „Romani'a Juna" din Vien'a a arangiatu in presér'a anului nou o serbare, care a avutu locu in „Hotel Metropole." Afara de romani au luatu parte la numit'a serbare familii alese, germane, franceze si grece. Serbarea a fostu astfeliu arangiata, incatu a pusu in mirare pre participatori. La acésta serbara s'a esecutatu urmatori'a Programa:

1. Nosieviciu: „Mei Tatare!", esecutatu de corulu societatiei „Romani'a Juna".

2. Alard: „Fantasia din oper'a: La Juive" pentru violin'a cu acomp. de piano, esec. de dnii. G. Baiulescu, stud. med. si I Muresianu, st. techn.

3. Brag'a: „Legenda romanésca, serenada," cantu cu acomp. de piano si violoncelu, esec. de dn'a: Luci'a Teriaki de Montfort.

4. Liszt: „Caletoriulu", piesa de concertu pentru pianoforte, esec. de dr'a: Mari'a de Baich.

5. a) Ventur'a: „Doi ochi,"

b) Abt: „De vei intrebá in visu," canturi cu acomp. de piano, esec. de dnulu: Dr. med. I. Hosanu.

6. Vieuxtemps: „Piesa de salonu", (aria variata) pentru violina cu acomp. de piano, esec. de dnii: G. Baiulescu si I Muresianu.

7. a) Wekerlin: „Serenada,"

b) Lecoq: „Epistol'a unei verisióre catra verulu seu, canturi cu acomp. de piano, esec. de dn'a: Luci'a Teriaki de Montfort.

8. Weber: „Variatiuni asupr'a temei: Vieu qua Dorina bella" pentru piano, esec. de dsiór'a: Mari'a de Baich.

9. Porumbescu: „Cisl'a", cuartetu umoristico-satiricu, esec. de dnii: Dr. med. I. Hosanu, Drd. med. O. Blasianu, st. fil. Calinciucu si cand. prof. I. Munteanu.

— Pianoforte din fabric'a: I. M. Sweighofer. —

Dupa concertu a urmatu Jocu, éra la mediulu nóptei: Banchetu. Precisu la órele 12: „Salutarea anului nou", discursu de presiedintele societatiei Drd. Octaviu Blasianu.

Tóte piesele cuprinse in programa au fostu esecutate preste tóta asteptarea. Petrecerea cea mai animata si mai cordiale a duratu pana la 4 óre demaneti'a.

Nr. 202—1877. 3—3

Publicatiune.

In 29 Ianuariu 1877 inainte de amédie la 9 óre se va face in sal'a de siedintie din cas'a sfatului localu tragerea sortiloru juniloru nascuti in anulu 1857, conscrisi pentru comun'a cetatii Brasiovului spre inrolare pe 1877.

Ceea ce se publica cu acea provocare, ca junii locali de class'a etatii amintite au se se infacesieze la tragerea numeriloru de sorti in loculu amintitu la tempulu defiptu sub avisarea la § 26, 5 alu Instructiunii legii de aparare.

Impedecatu fiindu unulu séu altulu dintre cei conchiamati la tragerea de sorti pe **29 Ianuariu a. c.**, atunci se concede, se puia si pe unu suplentu, se-i traga numerulu sortii.

In fine acei'a, cari au de cugetu a dobandí liberare temporana, suntu provocati, a-si asterne suplicele loru, déca nu au si facut'o acést'a, la subscrisulu officiu pana la finea lunei acestei'a.

Brasiovu, 12 Ianuariu 1877.

Magistratulu cetatii.

Pretiurile piacei

in 26 Ianuariu 1877.

Mesura	Speciea fructeloru		Pretiulu fl.	cr.
Hectolitra	Granu	fruntea	9	10
		midiulociu	8	50
		de diosu	8	10
	Mestecatu		6	95
	Secara	fromósa	5	40
		de midiulocu	5	10
	Ordiulu	frumosu	3	60
		de midiulocu	3	40
	Ovesulu	frumosu	2	40
		de midiulocu	2	30
	Porumbulu		4	10
	Meiu		4	50
	Hrisca		—	—
	Mazerea		6	—
	Lintea		10	—
	Faseolea		5	—
	Sementia de inu		11	80
	Cartofi		2	50
1 Chilo	Carne de vita		—	32
	„ de rimatoriu		—	44
	„ de berbece		—	—
100 Chilo	Seu de vita prospetu		36	—
	„ „ „ topitu		—	—

Cursurile

la bursa in 26 Ianuariu 1877 stá asia:

Galbini imperatesci	5	fl.	86½	cr v. a.
Napoleoni	9	„	87	„ „
Augsburg	117	„	—	„ „
Londonu	113	„	25	„ „
Imprumutulu nationalu	74	„	30	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%	61	„	30	„ „
Obligatiunile rurale ungare	73	„	50	„ „
„ „ temesiane	71	„	70	„ „

Errata. In „Gazeta" nr. 3, Col. I in locu de Kodavenkáar di: Kodavendkíar. Pe colón'a 3, column'a 2, Brasiovu in locu de 1859 cit. 1869. Pe col. 4 Serbione cit. Serbime. Luksub cit. Luksics.

Redactoru respundietoriu si Editoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.